

Geachte [REDACTED],

Hartelijk dank voor uw brief "Behoud het eeuwenoude cultuurlandschap van het Groene Hart" van 1 maart jl. Deze is bij ons in goede orde ontvangen.

Op dit moment ligt de ontwerp NRD windenergie provincie Utrecht ter inzage, waarmee iedereen de mogelijkheid heeft om een zienswijze in te dienen. In uw brief brengt u een aantal vragen en opmerkingen naar voren. We beschouwen dit daarom als een zienswijze op het plan dat voorligt en zullen het op deze manier behandelen. Dit betekent dat u via de Nota van Beantwoording een reactie zult krijgen op de punten die u naar voren brengt.

De zienswijze periode loopt tot 5 april. In de weken daarna zal gewerkt worden aan antwoord op alle zienswijzen die binnen zijn gekomen. De Nota van Beantwoording met daarin alle antwoorden, ook op uw vragen/opmerkingen, zal daarna volgen.

We hopen u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd over het proces.

Met vriendelijke groet,

[REDACTED]

Programmateam Energietransitie

Behoud het eeuwenoude cultuurlandschap van het Groene Hart

Aan: College van Gedeputeerde Staten Utrecht
Fractievoorzitters van de provinciale Staten van Utrecht

I.a.a.: College van Burgemeester en Wethouders van IJsselstein, Krimpenerwaard, Lopik,
Montfoort, Oudewater, Ronde Venen, Woerden

College van gedeputeerde Staten Zuid Holland

Geachte gedeputeerden en fractievoorzitters,

Veel inwoners van gemeenten in de provincie Utrecht maken zich grote zorgen over de manier waarop de Provincie omgaat met hun bijdrage aan duurzame energie.

Foto: HollandLuchtfoto

Wilt u dit beeld in het eeuwenoude cultuurlandschap van het Groene Hart? Dat is wel waar de Provincie Utrecht, bij monde van de gedeputeerde Huib van Essen, op aanstuurt. Door alle gemeenten in Utrecht te bezoeken en te dreigen met toewijzing van locaties voor windturbines als zij zelf niet met locaties komen. In rapporten wordt steevast gesproken over inpassing in het landschap langs lijnen van wegen, vaarten, weteringen. Wat daarin niet wordt meegenomen is de derde dimensie van de hoogte van windturbines, van maar liefst 240 m en hoger. Vele zoekgebieden zijn nu midden in het Groene Hart gesitueerd. Inpassing van dergelijke turbines in het laatste stuk vrijwel ongerepte Groene Hart bestaat niet. Je kunt ze nooit meer niet zien. Dat is ook waarom de Provincie Zuid Holland heeft besloten geen windturbines te plaatsen in onder andere de Krimpenerwaard. Er ontstaat een ADHD-landschap zoals we dat kennen van Flevoland (zie foto). Ongezond voor mens en dier.

Draagvlak voor duurzame energie

Dat er verduurzaamd moet worden is niet ter discussie. De afgelopen jaren hebben vrijwel alle gemeenten in het U16 gebied (de westelijke helft van Utrecht) dan ook een RES-bod gedaan dat de opgaaf voor duurzame energie gestand doet. Enkele gemeenten hebben een ruim hoger bod neergelegd dan naar rato van aantallen inwoners van ze verwacht mocht worden. Ook zijn er

gemeenten die uitgebreide participatieprocessen hebben doorlopen om zoveel mogelijk draagvlak van inwoners te krijgen en een mandaat voor de gemeenteraad. In die gemeenten zijn in een democratisch proces veel inwoners betrokken, die zoveel mogelijk positief meegedacht hebben over hoe de energietransitie gehaald kan worden. Deze democratisch gelopen processen worden door de Provincie volledig terzijde geschoven.

De Provincie heeft de spelregels veranderd en de gemeenten te kennen gegeven dat er meer balans moet zijn tussen zon en wind. Een andere spelregel die is aangepast: omdat de steden geen windturbines willen, moeten landelijke gemeenten meer bijdragen, oftewel: wie veel ruimte heeft, krijgt veel windturbines. De heer Van Essen is persoonlijk bij alle gemeenten langs geweest om dat duidelijk te maken, want anders wordt ingegrepen. Voor inwoners en gemeenten voelt dat als een verdeel- en heersstrategie en een vorm van chantage. Sommige gemeenteraden zoeken naarstig naar locaties voor windturbines en daarbij worden de gelopen processen en betrokkenen weer onder druk gezet, want 'liever zelf bepalen dan dat de Provincie gebieden aan gaat wijzen'. Andere gemeenten hebben hun eerdere bod gestand gedaan, waaraan zij moesten voldoen naar rato van de energievraag van hun gemeente. Zij houden hun rug recht. Inmiddels is bekend gemaakt dat de Provincie de regie naar zich toe trekt en locaties gaat toewijzen. De Provincie is daarbij voorbarig, want de landelijke normering inzake nieuwe generaties (lees: extreem hoge) windturbines (geluid, afstanden) moet nog worden vastgesteld. Dat er gezondheidsschade optreedt staat inmiddels vast, de huidige regels voldoen niet aan de Europese normen. Elke gemeente kan nu nog naar willekeur teruggrijpen naar het zwaar gedateerde *Activiteitenbesluit* en zijn eigen regels toepassen.

Wat wil de Provincie Utrecht bereiken met het doordrukken van windturbines in het algemeen en in het Groene Hart specifiek? En wiens belangen dient de provincie?

- Er is geen samenhangende benadering landelijk gebied waardoor een ratjetoe van windparken dreigt te ontstaan. In dit kader ontbreekt ook de interprovinciale afstemming. De Provincie Zuid-Holland besloot al eerder geen windturbines in het Groene Hart te plaatsen, omdat dit landschap te waardevol is. Niet voor niets hebben de meeste gemeenten ingezet op zoveel mogelijk zon op dak en zonnevelden, die met groenstroken aan het zicht kunnen worden onttrokken. Waarom moet er in de Provincie Utrecht een balans zijn tussen zonne- en windenergie? Is die balans er in Flevoland en de Noord-Oostpolder ook?
- Het Groene Hart wordt ook aangewend voor waterberging. De Provincie Utrecht wil deze waterbergingen combineren met windturbines. Omdat de waterrijke gebieden veel vogels aantrekken, zal er door windturbines een enorme slachting onder vogels plaatsvinden.
- In het landelijke gebied zijn talrijke weidevogelbeschermingsgroepen actief om samen met boeren de grutto, tureluur, scholekster en Kievit te beschermen. Windturbines doen deze samenwerking en het beoogde natuurresultaat grotendeels teniet.
- Projecten om bodemdaling in veenweidegebieden tegen te gaan (geen verlaging maar eerder verhoging van waterpeilen) dragen bij aan versterking van een natuur-inclusieve agrarische sector met meer (weide)vogels en biodiversiteit. Windturbines frustreren dit proces.
- Recent heeft de Provincie veel geld beschikbaar gesteld aan gemeenten om kleinschalige elementen terug te brengen in het landschap. In welke verhouding staat dat tot het plaatsen van windturbines van minstens 240 m hoog?
- In het Groene Hart zetten veel gemeenten in op ontwikkeling van meer natuur en recreatie. Tijdens corona werd het gebied (her)ontdekt door veel stedelingen vanwege de rust en ruimte om te wandelen, fietsen, kanoën, recreëren. Een gebied dat al eeuwenlang gekenmerkt wordt door de onbelemmerde doorzichten waar streng op wordt gehandhaafd, uniek in de overvolle

Randstad. Met de plaatsing van windturbines kunnen alle plannen ter versterking van recreatie in het Groene Hart de prullenbak in.

- Realiseert de Provincie zich hoeveel schade het plaatsen van windturbines aanricht in de slappe bodem van het veenweidegebied? Hoeveel ton beton en staal is er nodig om überhaupt op locatie te komen? Betonnen wegen die dwars door alle structuren van watergangen heen moeten en daar permanent moeten blijven voor onderhoud? Hoeveel beton en staal is nodig om de windturbines te funderen om overeind te blijven? Productie van beton en staal draagt enorm bij aan de mondiale uitstoot van CO₂ en daarmee aan klimaatopwarming.
- Hoeveel stikstofuitstoot veroorzaken al die werkzaamheden? In een gebied waar tegelijkertijd van boeren gevraagd wordt hun veestapel te minderen om de stikstofuitstoot te verlagen?
- Het landelijk gebied van het Groene Hart kan en mag geen win(d)gewest zijn van de grotere steden in onze provincie. De vergelijking met Groningen dringt zich op, waarbij inwoners van landelijk gebied slachtoffer zijn van regionale en landelijke energiepolitiek.
- De achterban van gedeputeerde Huib van Essen woont hoofdzakelijk in stedelijke gebieden. Juist aan de randen van die stedelijke gebieden wil men geen windturbines. De vergelijking is evident met IJburg – Amsterdam, waar het plan voor windturbines in het IJ door bewoners van IJburg is tegengehouden. Wil de stad Utrecht voldoen aan de opgave van de Provincie, dan dient het tenminste 45 windturbines in en aan de stadsranden te plaatsen. Het eerste initiatief daartoe in Rijnenburg komt nauwelijks van de grond. Hoe makkelijk is het om de weg van de minste weerstand te volgen en naar de relatief lege gebieden van het Groene Hart ten westen van Utrecht te kijken. Ook hier dreigt weer de kloof tussen stad en platteland: de steden kijken naar de ruimte op het platteland, omdat het ze zelf niet lukt locaties voor windturbines te vinden.
- Sowieso wekken windturbines op zee veel meer energie op dan op land, en hebben meerdere landelijke politieke partijen vorig jaar hun voornemen uitgesproken om zoveel mogelijk energie door wind op zee op te willen wekken en het aantal windturbines op land drastisch te beperken. Zoals ook Urgenda heeft aangegeven dat windturbines op land niet meer nodig zijn. Waarom wil de Provincie Utrecht dit persé doordrukken en dat terwijl de opgave voor 2030, namelijk 35 TWh energie uit zon en wind, al is gehaald?

Wij doen de volgende oproep:

Geef gemeenten en inwoners de kans hun eigen plannen voor duurzame energie uit te voeren. Als inwoners staan we achter onze gemeenteraden en de RES-biedingen die ze gedaan hebben. Windturbines op land leveren energie op, maar geven ook veel schade. De tegengeluiden afdoen als weerstand en met dreiging willen doordrukken is eerder een voorbeeld van kortzichtig bestuur dan daadkrachtig optreden voor het klimaat. Met windturbines midden in de veenweide gebieden gaat het eeuwenoude kleinschalige cultuurlandschap van het Groene Hart definitief verloren, voor ons en de generaties na ons.

Inwonersvertegenwoordiging energietransitie Lopik,
[REDACTED], voorzitter

Namens mede-initiatiefnemers
Comité Duurzaam Oudewater
Stichting Groene Hart
Winstturbines Harmelen

en vele bezorgde inwoners en inwonersorganisaties van het landelijk gebied Utrecht-West.